



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Ioannis || Slotani || Geffensis, Sacrae || Theologiae
Profes-||soris, De retinenda fide orthodo-||xa & catholica
aduersus hæ-||reses & sectas, & præci-||puè
Lutherana[m], Li-||bri nouem.||**

Slotan, Johann

Coloniae, 1560

VD16 S 6745

Liber Septimvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29875

escant, aduersus regulam. Nihil scire, omnia scire est. Et D. Cyprianus lib. 3. ad Quirinum cap. 53. scripturis ostendit, si dem nostram simplicem esse debere.

LIBER SEPTIMVS.
CAPVT I.



Atis iam opinor demonstratum esse, quàm nō sit apud vos syncerissima illa sapiētia, postulat nunc ordinis ratio, vt ad reli

qua, quæ Diuum Augustinum in gremio catholicæ ecclesiæ detinuere, consideranda progrediamur. Itaq; secundo loco recenset, Consensionem populorū atq; gentiū. De qua principio videtur inquirēdū, in quo sita sit. Quod nemo melius (mea quidē sententia) declarat ipso Vincētio Lirinensi in eo li. quē aduersus pphanas oīm hæreseon nouationes scriptū reliquit, vbi inter cetera docet eam esse sitā in ipsa vetustate omnium, vel certè penè omnium sacerdotum, & magistrorum, qui in definitiōi,

Consensio
populorū
atque gen
tium.

Q 4 bus

IOANN. SLO. GEF.

bus atque sententijs suis (quas sectamur) vnanimis fuerunt. CACO. Nunquid consensio populorum atq; gentium consistere credenda est, in consensione paucorum doctorum siue magistrorum, quos paucissimos fuisse constat, etiam si cum vnus gentis vel nationis multitudine conferantur. Quati ergo æstimandam existimas eorum consensionem, si cum omnium gentiũ atq; populorum consensione cõferas? Quid si omniũ gentium atq; populorum consensio ab horum paucorum consensione discrepet? quid si errent, nunquid ob id magistrorum consensio preualebit? Quid si nec inter ipsos, licet paucos, magistros cõueniat? quid si inter ipsos ambiguitas aut controuersia aliqua fuerit oborta, quomodo consensio eorũ stabit? Et certè nouum nõ est, nimirum inter ipsos magistros fidei, cõtrouersias oboriri. Nota est omnibus cõtrouersia, de rebaptizandis hæreticis inter Cornelium papam & martyrem primò, & deinde inter Stephanum papam & martyrem & Cyprianum episc-

Contra
nerfi & in-
ter patres
suborta.

Episcopum & martyrem, suborta. Stephanus siquidem contendebat minime rebaptizandos eos, qui ab hæreticis ad ecclesiam veniebant, sed per manuū impositionem recipiendos. Contra verò Cyprianus assererat eos esse rebaptizandos, apparenti ratione permotus, & scripturarum testimonijs inductus, quemadmodum non solum ex libris eius, verum etiā ex lib. 7. Eccles. hist. cap. 2. 3. & 4. liquet. Nec latet etiam illa disceptatio siue quæstio quæ quondam inter Episcopos fuit super obseruatione diei paschæ, quemadmodum licet videre lib. 5. Eccles. hist. cap. 22. & c. Sed & illam controuersam quis ignorat, quæ fuit inter D. Hieronymum & D. Augustinum de cæremonialibus præceptis legis veteris? Hieronymus ait Paulum simulatione tantum & non verè repræhendisse Petrum. Augustinus autem ait Petrum verè iusteq; à Paulo repræhensum. Hieronymus ait eum qui ante baptismum duas habuerit vxores, suscepto postmodum baptismo, posse ad sacerdotiū promoueri. Cui assertioni refragatur Ambrosius.

IOANN. SLOT. GEF.

us August. cæteri q; oēs. Augustinus vniuersi mundi fabricam ait fuisse à Deo etiam quoad varietates formarum, vno eodemq; temporis momento extractâ, nullamq; prorsus admittit in ea re temporis successione, sed illa dierû volumina interpretatur angelicæ cognitionis interpretationes. Cui interpretationi ab alijs contradicitur. Et multas similes controuersias licet inter patres inuenire. Indignum ergo videtur hanc populorum atque gentium consensione eodetorque, vt eâ in doctorû ac magistrorum consensione sitâ esse putemus.

ORT. Dissensiones quasdam ac controuersias quorundâ episcoporum atq; doctorum mihi opponis, vt per eas consensionem hâc infirmam reddas ac mancâ. Sed si bene perspexeris, nihil omnino obsunt huic nostræ consensioni. Quod enim in quibusdâ dissenserunt, inficias ire non possum, verû controuersia hæc aut dissensio circa ea versabatur dumtaxat, quorû nihil intererat ad fidem, vtrum sic vel aliter teneretur, vel si erat de ijs, quæ ptinebât ad fidem, nondû tñ erant

DI
eram
etiam
ram t
clesia
pferu
anife
derer
traria
ab on
Orie
dem
se ver
hac r
potu
clara
sanct
stino
gam
super
mun
Eccl
Non
taxat
dem
neba
siam

EF.

Justinus v-
nisse à Deo
arum, vno
extructa,
ea re tem-
rū volumi
ognitionis
pretationi
tas similes
es inueni-
anc popu-
nsionē eo
ū ac magi-
putemus.
ac contro
ū atq; do-
eas cōsen-
ac manā.
nil omnino
oni. Quòd
ant, inficias
uersa hac
atur dunta
t ad fidem,
r, vel si erat
a, nondū tñ
erant

DE RETI. FIDE ORT. 120

erant per ecclesiam determinata. Vnde etiam tandem ij qui sententiam non veram tutati fuerant, determinationi Ecclesie quæ postmodū accessit, subscripserunt & acquieuerunt. Sic qui Cypriani sententiam sequuti sunt, quum viderent eius sententiam reprobari & contrariam sententiam teneri & affirmari ab omnibus doctoribus, ab vniuersa tā Orientis quàm Occidentis Ecclesia, eidem quoq; libenter subscripserunt. Ipse verò Cyprianus, quicquid noxæ in hac re contraxit, (si tamen contrahere potuit, in re minimè per Ecclesiam declarata) effusione sanguinis in sacro sancto martyrio (authore Diuo Augustino) dilutum est. Sic etiam post longam disceptationem & contentionem super obseruationem diei Paschæ, demum Asiani episcopi, occidentalem Ecclesiam sequuti sunt. CACODOX. Non solùm dissensiones eorū in ijs duntaxat inuenimus, vel quæ non ita ad fidem pertinebant, vel si ad fidem pertinebant, nondum tamen erant per Ecclesiam determinata, verùm etiam in quibusdam

IO ANN. SLOT. GEF.

Patres
quare erra
re permis-
si aliquan-
do.

busdam palam errasse conuincuntur & prolapsos plerosque in noxios errores, doctrinæ fidei penitus repugnantes, ne mini dubium esse poterit, qui quorundam lucubrations euoluerit. ORtho. Et nos aliquoties errasse patres, non difitemur, homines enim erant, sicut & nos. Errauerunt interdum, atque ob id errare permisi sunt, vt homines eos fuisse cognosceremus. Adde quòd etiam nonnunquam errare permisi sunt propter nostram instructionem. Cum enim tantas columnas nutasse audimus, quid de nobis, infra illorum pedes longè iacentibus, possumus polliceri? Si tam clara ingenia, tot ornata dotibus, ex obscuritate scripturarum hallucinata sunt, quis iam suis viribus elatus, suo fretus ingenio, sui spiritus fiducia tractus, presumat se non posse errare? Sed quid si permisi fuerint aliquoties errare, maximè cum suis relictis sunt ingenijs, num propterea cæteris, quæ ab eis rectè & catholicæ dicta scriptaq; sunt, nihil auctoritatis erit relictum? Absit. Nam errarunt aliquando propheta, errarunt &

Apo

DE RETI. FIDE ORTH. 121

Apostoli, neque tamen de cæteris quæ
 docuerunt, quicquam dubitamus. Na- Prophetæ
& Aposto-
li errarūt
aliquan-
do.
 than (vt non ignoras) propheta fuit. Is
 tamen consultus à Dauid rege super tē
 plo ædificando, quemadmodum rex
 animo secum meditabatur, num esset 2. Reg. 7
 ipsum completurus, respondit: Omne
 quod est in corde tuo vade fac, quia do-
 minus tecū est. Sic haud dubiè respon-
 dit, & nihilominus eum errasse, sermo
 diuinus edocuit. Similiter & alios pro-
 phetas aliquando fecisse, scripturæ te-
 stantur. Quid igitur? Num propter hos
 errores, nulla cæteris quæ bene dixe-
 runt, fides adhibebitur? Absit. Sed diui-
 næ pietatis dispensatione factum est, vt
 ad hunc modum tam nos q̄ illi, se cog-
 noscerent homines esse, & à Deo quic-
 quid rectè dixerunt, accepisse, à se ve-
 rò, in quibus errauerunt. Petrus quoq;
 quum accepta prius à Deo patre reuela Matt. 16
 tione, Christum confiteretur esse filiū
 dei, Verissima dixit: At paulò post quū
 eundem à morte studuit auersari di-
 cens: absit hoc à te Domine, non medi-
 ocriter aberrauit. Quid ergo? Num ob
 id

GEF.
 ncuntur &
 os errores,
 gnantes, ne
 i quorum-
 it. ORtho.
 res, non dif-
 ant, sicut &
 atque ob id
 nes eos fu-
 uod etiam
 si sunt pro-
 a. Cum em̄
 imus, quid
 es longè ia-
 i? Si tam p-
 ribus, ex ob-
 cinata sunt,
 suo fretus
 tractus, pre-
 Sed quid li-
 errare, ma-
 genijs, num
 o eis rectè &
 nt, nihil au-
 t. Nam erra-
 errarunt &
 Apo

IOANN. SLOT. GEF.

id priorē confessionē eius reijciemus.
 Nequaquā. Sed iam vt hominē sibi dereli-
 ctū, humano more fuisse lapsum agno-
 scimus, tunc verò diuinitus adiutum su-
 per captū hominis diuinitatē Christi ag-
 nouisse, haudquaquā dubitamus. Sic
 pariter de sacris Ecclesię doctoribus cō-
 tigit, haud absque diuina dispensatiōe,
 nempe vt suis ingenijs relictī, nonnun-
 quā in errores inciderint, cū tñ certum
 sit, quòd in cæteris fulgore diuini spiri-
 tus illustrati, non nisi saluberrima dog-
 mata, ad maximum Ecclesię commodū
 ædiderint. CACod. Si potuerunt non-
 nunquam cæcutire & errore teneri pa-
 tres, quomodo nobis erit exploratum,
 quando verum dicunt, & quando non?
 ORtho. Id fiet mutua, vel scripturarum
 ad ipsum, vel cæterorum interpretum,
 vel apostolicarū traditionum, vel gene-
 ralium Conciliorum, vel Ecclesię Ca-
 tholicę consuetudinū, vel demum ho-
 rum omnium in simul facta collatione.
 Nam hæc ita se mutuo fulciunt, vt quic-
 quid ab aliquo doctorum scriptū fue-
 rit, modo vigilanter hæc omnia sibi mu-
 tuo

Patres an
verum di-
xerint
nec ne.
vnde de-
prehendi
possit.

D
 tuo c
 set, a
 teat
 res, ca
 rē cat
 res pl
 tamen
 facta
 inter
 rum,
 num
 mē te
 ijs or
 tioni
 uino
 tate
 spiri
 trum
 & ac
 js in
 tetu
 rit o
 per a
 ueri
 lam
 guis

tuo conferamus, facillime deprehendi posset, an verum an falsum sit, ut nihil oporteat propter aliquos in eis repertos errores, cetera contemnere, quæ alioqui verè catholiceque tradiderunt. Itaque doctores plerique; etsi in plerisque errarunt, non tamen sic errarunt, quin eruditi quique; facta mutua collatione, tam magistrorum inter se, quam scripturarum & conciliorum, ac ceterarum ecclesiæ consuetudinum, facillè deprehendant, quid maxime tenendum approbandumque; sit. Nam si omnibus dignè pensatis, & rectæ rationis iudicio rite libratis, emerget (divino illustrante spiritu) quid pro veritate potissimum sequi debeamus. Nam spiritus sanctus, orthodoxorum patrum linguis, ad hæresum extirpationem, & ad plenam ecclesiæ super rebus dubiis instructionem, hætenus usus est & videtur semper. Cum enim nunquam fuerit ociosus in ecclesia spiritus sanctus, per aliquos necesse est ecclesiam erudiverit semper. Neque enim sermo eius palam cunctis innotuit, sed aliorum linguis ad instruendam ecclesiam usus est, quem-

Spiritus sanctus in nova lege locutus est per patres & doctores,

REF.
 eiiciemus
 sibi dereli
 tum agno
 diutum su
 Christi a
 amus. Sic
 coribus cõ
 pensatiõ
 nonnun
 tñ certum
 iuini spiri
 rima dog
 commodu
 runt non
 teneri pa
 ploratum,
 ando non
 pturarum
 terpretum,
 n, vel gene
 clesiæ Ca
 demum ho
 collatione
 nt, ut quic
 criptu fue
 nia sibi mu
 tuo

IOANN. SLOT. GEF.

Hebr. 1.

Matt. vi.

quemadmodum & de deo patre Paulus ad Hebræos scribit, illum fuisse maioribus nostris loquutum olim per prophetas. Filium autem eius identidem per Appstolos suos, totum orbem docuisse cōpertissimum est: Euntes (inquit) docete omnes gentes. Sic & tertio loco spiritum sanctum per Apostolicos viros (Apostolis è medio iam sublatis) ecclesiam in cunctis, quæ necessaria forent, deinceps edocere par fuit, ac omnia potius agere, quàm vt diutius in rebus vehementer ambiguis, ipsa fluctuaret. Et quanquam ipsius Trinitatis opera sint indiuisa, patris nimirum & filij & spiritus sancti, scriptura tamen horum cuiusque suum & quasi peculiare tempus, ob erudiendam Ecclesiam tribuit. Non quòd (vt diximus) S. Trinitatis opera sint diuisa, sed quòd singulis horum suum tempus in scripturis accommodetur, quanquam & indiuisum omnes semper operati sint. Nam etiam tunc, quando patri negotium tribuitur erudiendæ plebis per prophetas, etiã spiritus sanctus eodem inspirauit, quemadmodum D. Petrus

DE

trus test
rati, loc
si tunc
sanctus
tus, quã
iam sit p
sus, per
dus est
Christo
los dixi
sed spiri
vobis. Q
Si in eis
qui perf
sto, cur n
tibus Cl
ter Apo
cit instit
gelistas,
ad insta
summati
stus incl
dit? Hos
ac cæter
in edific
est, vt m

DE RETI. FIDE ORTH. 123

trus testatur dicēs: Spiritu sancto in-
spirati, locuti sunt sancti dei hoīes. Quod 2. Pet. 8
si tunc in prophetis locutus est spiritus
sanctus, quum nondum erat adhuc da-
tus, quāto magis hoc suo tempore, quū
iam sit peculiariter in hoc negotiū mis-
sus, per pontifices & doctores creden-
dus est esse locutus? Id quod vel ex ipso
Christo patet, qui non ad solos aposto-
los dixit: Non vos estis qui loquimini,
sed spiritus patris vestri qui loquitur in
vobis. Quod verbum D. Aug. exponēs: Matt. 10
Si in eis loquīr spiritus sanctus (inquit)
qui persequentibus tradūtur pro Chri-
sto, cur non & in eis, qui tradunt discen-
tibus Christum? Sed & Paulus, nōne p̄ Ephes 4
ter Apostolos, quosdam prophetas di-
cit instituisse Christum, alios verò Euā-
gelistas, alios autē pastores & doctores,
ad instaurationem seu magis ad com-
summationem sanctorum, quibus Chri-
stus inchoationem nouæ creaturæ de-
dit? Hos nimirum pastores & doctores,
ac cæteros instituit, in opus ministerij,
in ædificationem corporis Christi, hoc
est, vt ministrent hunc spiritum cæte-
ris,

R ris,

IOANN. SLO. GEF.

ris, & ecclesiam verbo spiritus ædificet.
Porro istud institutum non solum ad
Apostolorum tempora spectat, verum
etiam ad finem vsq; seculi perdurabit,
nempe donec occurramus omnes in v-
nitatem fidei & agnitionis filij Dei, in
virum perfectum, in mensuram ætatis
plenitudinis Christi. Sed & istud expē-
de, quod iam tandem subinfert Paulus,
scopum videlicet quem prospexit Chri-
stus hæc instituens, nimirum vt iam nō
simus paruuli & fluctuantes, & circum-
feramur omnivento doctrine, in nequi-
tia hominum, in astutia ad circumuen-
tionem erroris. Ecce cur pastores & do-
ctores ac cæteri ministri dati sunt eccle-
siæ, nimirum vt his fidem habeamus, ve-
reque credamus in eis spiritum sanctū
loqui, vitemusque cæteros qui docent
his contraria, quales aliquot futuros
Paulus insinuat, quum versutiam ho-
minum memorat & astutiam, qua nos
adoriuntur, vt imponant nobis ac cir-
cumueniant in errore.

Cap.

CActerum quòd diximus quid tenendum & quid non tenendum sit facillè posse deprehendi mutua collatione doctorum, Conciliorum, Traditionum, & catholicarum consuetudinum, id ipsum Vincentius Lirinensis in præmemorato libello declarat, dum docet in ipsa catholica ecclesia magnopere curandum esse, vt id teneatur, quod ab omnibus creditum est, hoc aut fieri, si sequamur consensionem, si in ipsa vetustate omnium, vel penè omnium sacerdotum pariter & magistrorum, definitiones sententiasq; sectemur. Si ergo (inquit) in ipsa vetustate consensionis, duorum aut trium hominum, vel certè ciuitatis vnus, aut etiam prouinciæ aliquius error deprehendatur, tunc omnino curabit catholicus, vt paucorum temeritati vel inscitæ, si qua sunt vniuersaliter antiquitus vniuersalis concilij decreta præponat. **CA.** Quid si tale quod emerit, de quo nihil statutum aut decretum inueniat? **OR.** Tunc (secundum eiusdem sententiam) operam dabit, vt colla-

Patrum
mutua col
latione fa
cile posse
deprehen
di quid te
nendum,
et quid nō

IOANN. SLOT. GEF.

tas inter se maiorum consulat interrogetque sententias, eorum duntaxat, qui diuersis licet temporibus & locis, in vnus tamen catholice ecclesie communi-
one & fide permanentes, magistri probabiles extiterunt, & quicquid non vnus aut duo tantum, sed omnes pariter vno eodemque consensu, aperte, frequenter, perseueranter, tenuisse, scripsisse, docuisse cognouerit, id sibi quoque intelligat absque vlla dubitatione credendum. Et iterum inquit: Itaque cum primum mali cuiusque erroris putredo erumpere ceperit, & ad defensionem sui, quedam sacre legis verba furari, eaque fallaciter & fraudulententer exponere, statim interpretando canoni, maiorum sententia congreganda sunt, quibus illud quodcumque exurget nouitium, ideoque prophanium, & absque vlla ambage prodatur, & sine vlla retractatione damnetur. Sed eorum duntaxat sententia conferenda sunt, qui in fide & comunione catholica, sancte, sapienter, constanter viuentes, docentes & permanentes, vel mori in Christo fideliter, vel occidi pro Christo

sto felio
hac leg
omnes
manife
velut q
storun
do, trac
bitato, c
vero, q
quamui
& marty
tra omn
& occul
commu
teta au
mo eter
legam h
consuet
antiqua
nouitiu
presum
tate ecc
emplum
cilij, qu
Ephesur
risimis

sto feliciter meruerunt. Quibus tamen
 hac lege credendū est, vt quicquid vel
 omnes vel plures, vno eodemque sensu
 manifestè, frequenter, perseueranter,
 velut quondam consentiente sibi magi-
 strorum Concilio, accipiendo, tenen-
 do, tradendo firmauerint, id pro indu-
 bitato, certo ratioque habeat. Quicquid
 verò, quamuis ille sanctus & doctus,
 quamuis episcopus, quamuis confessor
 & martyr, præter omnes, aut etiam con-
 tra omnes senserit, id est, inter proprias
 & occultas & priuatas opiniunculas, à
 communis & publicæ generalis senten-
 tiæ autoritate secretū sit, nec cū sum-
 mo æternæ salutis periculo, iuxta sacri-
 legam hæreticorum & schismaticorum
 consuetudinem, vniuersalis dogmatis
 antiqua veritate dimissa, vnius hominis
 nouitium sectemur errorem. Quod ne
 præsumptione magis sua quàm autori-
 tate ecclesiastica docuisse videatur, ex-
 emplum postea adhibet sancti Con-
 cilij, quod eius tempore in Asia apud
 Ephesum celebratum fuerat, viris cla-
 rissimis Basso Antiochoque consuli-

IO ANN. SLOT. GEF.

Ephesini
concilii
factum cō
mēdabile.

bus. Vbi quum de sanctiēdis fidei regu-
lis disceptaretur, ne qua illic forsitan p-
phana nouitas, in modum perfidiæ A-
riminensis obreperet, vniuersis sacer-
dotibus, qui illo ducenti ferè numero
conuenerant, hoc catholicissimum fi-
delissimum, atque optimum factu vi-
sum est, vt in medium sanctorum pa-
trum sententię proferrētur, quorum a-
lios martyres, alios confessores, omnes
verò catholicos sacerdotes fuisse & per-
mansisse constaret, vt scilicet ritè atq;
solemniter ex eorum consensu atque
decreto, antiqui dogmatis religio con-
firmaretur, & prophanæ nouitatis blas-
phemia condemnaretur. Quod quum
ita factum foret, iure meritoque impi-
us ille Nestorius, catholicæ veritati cō-
trarius, beatus verò Cyrillus, sacrosan-
ctæ antiquitati consentaneus, iudicatus
est. Et vt ad fidem rerum nihil deesi-
set, etiam nomina & numerum ædide-
runt eorum patrum, iuxta quorum or-
dinem ibidem concinentem sibi cōcor-
demque sententiam, & legis sacræ e-
loquia exposita sunt, & diuini dog-
matis

DE
matis
deinde
ibidem
fluum
fertissi
episto
stum f
stantin
re eos
dum, f
in cath
ferant,
rueran
profer
sicut N
ita etia
lulat, a
thyces
pios (v
hæreti
Appol
ta hur
tate, t
Christi
Releg
sancti
7200

matis regula constabilita est. Quos
 deinde ad confirmandam memoriam
 ibidem recensere nequaquam super-
 fluum putauit. Pari modo etiam di-
 fertissimus & sanctissimus Papa Leo
 epistola 33. ad Theodosium Augu-
 stum scribens, iubet Anatholiū Con-
 stantinopolitanum Episcopum, lege-
 re eos qui ante se per vniuersum mun-
 dum, siue Græca, siue Latina lingua
 in catholicæ veritatis prædicatione ful-
 serant, & adhuc florebant, vel iam flo-
 ruerant, de quorum scriptis multiplex
 profertur (inquit) instructio. Quæ
 sicut Nestorianam hæresim destruxit,
 ita etiam hunc qui nunc malè repul-
 lulat, abscidit errorem, nimirum Eu-
 thyces denotans errorem, qui per im-
 pios (vt inquit epistola 83.) veterum
 hæreticorum volutatus errores, tertiū
 Appollinaris dogma delegit, vt nega-
 ta humanæ carnis atque animæ veri-
 tate, totum dominum nostrum Iesum
 Christum, vnius asserat esse naturæ.
 Relegat itaque, inquit, sollicitè, quæ à
 sanctis patrib. incarnationis dominicæ

IOANN. SLOT. GEF.

fides fuerit custodita, semperque simili-
liter prædicata, & cum sanctæ memoriæ
Cyrilli Alexandrini Episcopi epistola
(qua Nestorium corrigere & sanare
voluit, prauas prædicationes ipsius ar-
guens, & euidentius fidem Nicenæ de-
finitionis exponens, quanquam ab eo
missam Apostolicæ sedis scrinia susce-
perant) præcedentium sensui perspexerit
consonantem, Ephesinæ etiam synodi
gesta recenseat, quibus contra Nesto-
rij impietatem, à sanctæ memoriæ Cy-
rillo inserta & allegata sunt, de incarna-
tione domini catholicorum testimonia
sacerdotum. Non aspernetur etiam me-
am epistolâ recēdere, quæ pietati patrū per
oīa concordare reperiet. Cūq; à se hoc,
quod eidem profuturū sit, expeti, desi-
derariq; cognouerit, catholicorum sen-
tentijs toto corde consentiat, ita ut syn-
ceram cōmunionis fidei professionē ab-
solutissima subscriptiōe, corā omni cle-
ro & vniuersa plebe declaret, apostolicæ
sedi & vniuersis domini sacerdotibus,
atque ecclesijs prædicandam. Epistola
69. ad Martianum Augustum scri-
bens,

DE
bens,
antistit
ad sanē
eum in
August
rum m
disputa
tum or
uulos b
catoru
tur in C
4. cont
ad Bon
tra Iuli
2. per t
de spir
29. vbi
ecclesi
menda
dogma
que H
um scr
uincer
teruan
opposi
probar

bens, protherium Alexandrinæ vrbs
 antistitem remittit ad epistolam suam,
 ad sanctum Athanasium, & ad alios qui
 eum in illa fede præcesserant. D. quoq;
 Augustinus idem facit lib. 3. de peccato
 rum meritis & remissione cap. 5. 6. & 7.
 disputans contra Pelagianos, qui pecca
 tum originale negabant, & dicebāt par
 uulos baptizari, non vt remissionē pec
 catorum acciperent, sed vt sanctificarē
 tur in Christo. Idem facit etiam libro
 4. contra duas epistolas Pelagianorum
 ad Bonifacium cap. 8. & c. Et lib. 1. con
 tra Iulianum Pelagianum cap. 2. & lib.
 2. per totum. Idem quoq; D. Basilius li.
 de spiritu sancto ad Amphilochiū cap.
 29. vbi totam antiquitatem scriptorum
 ecclesiasticorum in vnum congerit, cō
 mendans maximè per eos ecclesiastici
 dogmatis veritatem. Sanctissimus quo
 que Hieron. contra Heluidium, cum e
 um scripturæ autoritate in multis con
 uincere non posset, totam in illum ca
 teruam Ecclesiasticorum doctorū, qui
 oppositas partes tenuerunt, congersit,
 probans subinde per hos, Heluidij sen
 tentiam

IOANN. SLOT. GEF.

tentiam doctrinæ Ecclesiasticæ contra-
 dicere, ac subinde hæreticam esse. Euse-
 bius etiam lib. 5. cap. 27. suæ historia,
 cum de quodam Theodato, qui hære-
 sim illâ Pauli Samofatheni contra Chri-
 sti diuinitatem renouauit, mentionem
 facit, quendam Ecclesiasticû scriptorê
 introducit Heraclæum sextum, seu A-
 rabianum nomine, qui illa tempestate
 in Ecclesia florebat, affirmâs ipsum per
 traditionem Ecclesiæ, dogmati illius hæ-
 retici contrariam, prædictum Theodatû,
 confutasse, qui traditionem illam pro-
 bauit magisteriû spiritus sancti esse, eò
 quòd Apostolici viri Clemês, Iustinus,
 Melchiades, Mellito & alij scriptores
 Ecclesiastici, diuinitatê Christi in suis
 scriptis confessi sunt, hos enim scripto-
 res ibi numerat. Item Socrates libro 6.
 Trip. Histo. cap. 20. reddens causam A-
 lexandrini Concilij, scriptorum sancto-
 rum communem sensum proponit, tan-
 quàm dignum qui ab omnibus fide-
 libus reuerenter excipiatur: Sic, inquit,
 velut illa Synodus decreuit omnes an-
 tiqui sermonis scripturam nobis pro-
 batis.

batissimam reliquerunt. Nam Irenæus, Clemens, Apollinaris, Papias Hierapolites, Serapion Antiochiæ præsul, insuper Berillus Philadelphiæ præsul, Origenes in Genesin, Phamphilus animatum verbum dixerunt. Quorum doctrina hic allegata, pars est decreti in præfata synodo promulgati. Agatho etiã venerabilis, in decreto illo synodico, super duplici volūtate domini nostri Iesu Christi contra Monotheitas, sanctorum scriptorum consensum allegat, putans dogmati Ecclesiastico magnum robur in hoc se adhibuisse. Denique etiam Diuus Bernardus idipsum facit, maximè in ea quæ est ad Hugonem epist. 77. in qua citans aliquot doctores, eorum consensu fretus, cõtra hæreticos se causam obtinuisse magna fiducia putat. Itaq; si secundũ prædicta consulere voluerit quispiam patres Orthodoxos, & antiquos Ecclesiæ sanctos doctores, & eos inuenit in vna veritate conuenisse, illũ esse sensum Ecclesiæ, & spiritus s. magistrum nullatenus addubitare debet. Ex quo

Consensio
patrum
spiritus s.
est magisterium.

quo

IOAN. SLOT. GEF.

quo enim magistri sunt fidei à Deo destinati, sententia eorum quasi spiritus sancti magisterium est retinenda. Nam alias non ad docendum, sed ad seducendum essent à Deo ecclesie sue concessi. Porro si vnanimis omnium doctorum sententia tanquam spiritus sancti magisterium est retinenda, nequaquam licebit omnibus in vna re concordibus sanctis doctoribus contradicere, eò quod concors omnium sacrorum doctorum de re aliqua sententia, non minoris efficacitatis sit ad hæresim aliquam reuincendam, quam est ecclesie in Concilio congregatæ definitio. Non enim credibile est, vt Deus illos omnes errare permitteret, imò non est credendum vllò pacto, eos in vnam eandemque venisse sententiam, nisi à spiritu sancto, vno eorum omnium magistro fuissent edocti. Quòd enim olim Philosophi inter se discordes fuerunt, quòd inter eos minimè conuenit, item quòd hæretici inter se diuisi sunt, inde prouenit, quòd proprio ducantur spiritu, alieni à ducatu spiritus sancti. Nostri autem sancti doctores,

DI
res, qu
semp
cti, in
corde
randa
licet t
rati, in

C
cipio
fensio
cõfiste
tè pen
stroru
tentijs
Non d
detre
obiect
æstima
tuæ fat
hac re
lorum
state or
rum su
onibus

res, quoniam à spiritu sacro (qui vnus
semper & vbique est) moti sunt & edo-
cti, in rebus ad salutem necessarijs con-
cordes fuere. Et eò magis eorum admi-
randa concordia est, quo ex his plures,
licet temporibus & locis & linguis sepa-
rati, in vnã sententiam conuenerunt.

CAPVT III.

CACO. Diuertere videris à propo-
sito ac declinare ab eo, quod prin-
cipio probandum erat, nimirum con-
sensionem gentium atq; populorum,
cõsistere in vetustate omnium aut cer-
tè penè omnium sacerdotum & magi-
strorum, qui in definitionibus atq; sen-
tentijs suis vnanimis fuerunt. ORTO.
Non deflecto charissime à scopo, neq;
detrecto probare quod assumpsi, sed
obiection tua me longius protraxit quã
æstimaueram. Dum enim obiectioni
tuæ satisfacere cupio, fusius tecum de
hac re egi. Porrò quòd consensio popu-
lorum etque gentium consistat in vetu-
state omnium, aut penè omnium docto-
rum siue magistrorum, qui in definiti-
onibus suis vnanimis fuerunt, vel hinc
liquet,

Fidem implicitam habet subditi in fide maiorum, & fides eorum in maiorum fide saluatur.

Fidei explicatio per superiores venit ad inferiores.

liquet, quod populus siue subditi habent fidem implicitam in fide maiorum siue doctorum & magistrorum ecclesie, & idcirco etiam consensus populorum atque gentium nobis innotescit ex fide & doctrina maiorum unanimi, quam nobis vel editis libris, vel etiam traditione reliquerunt. Non enim æqualiter omnibus incumbit tam superioribus quàm inferioribus ea que sunt fidei tenere & explicare, sed discrimen est inter maiores & minores. Cum enim explicatio credendorum sit per reuelationem diuinam (etenim credibilia naturalem rationem excedunt) & reuelatio diuina ordine quodam per superiores ad inferiores perueniat, necesse est explicationem fidei ad inferiores peruenire per superiores. Quemadmodum enim ad homines per angelos, & ad inferiores angelos per superiores reuelatio diuina deuenit, ut autor est D. Dionysius Areopagita in cœlesti Hierarchia, ita pariter ratione explicationem fidei necesse est peruenire ad inferiores homines per doctores

D
doctores
mod
res an
niore
nis qu
& duc
rum i
bere p
& fide
popul
comm
ponun
non o
nuntu
plicitè
quunt
plicitè
licet f
quid i
quid i
cludit
dem in
porum
riculo
rum p
cissimu

ctores & magistros, & ob id, quemad-
 modum (vt idem Dion. docet) superio-
 res angeli, qui inferiores illuminant, ple-
 niorem habent notitiam de rebus diui-
 nis quam inferiores, ita etiam maiores
 & duces siue præceptores populi, quo-
 rum interest alios erudire, tenentur ha-
 bere plenioram noticiam credendorum,
 & fidem explicatiorem. Sufficit autem
 popularibus credere articulos fidei, quæ
 communiter omnibus credendi pro-
 ponuntur ab ecclesia, & reliqua (quæ
 non omnibus ita communiter propo-
 nuntur, sed doctioribus quibusque ex-
 plicitè credenda & defendenda relin-
 quuntur) credant in fide maiorum im-
 plicitè, vel in præparatione animi, vt sci-
 licet sint semper parati credere, quic-
 quid in arcanis literis traditur, & quic-
 quid in doctrina fidei continetur ac in-
 cluditur. CACOD. Si plebs tenet fi-
 dem implicitam in fide suorum Episco-
 porum & doctorum, multæ plebes pe-
 riculo salutis æternæ exponuntur, qua-
 rum præfules & magistros in fide cer-
 tissimum est errare, nunquid ergo
 excu-

Quid po-
 popularibus
 sufficiat
 ad creden-
 dum.

IOAN SLOT GEF.

excusabuntur apud Deum, si maiorum suorum errores sequuti fuerint, aut implicitè crediderint? OR. Sententia ista rectè intelligenda est Cacodoxe. Non enim dico subditos omnino absque ullo additamento habere fidem implicitam in fide suorum maiorum, nimirum præpositorum atque doctorum, nisi quatenus illi adhærent sanæ doctrinæ catholicæ ecclesiæ. Simile ferme est quod D. Paulus de vita & moribus loquens, ait: Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. Et iterum: Imitatores mei estote, & obseruate eos qui ita ambulant sicut habetis formam nostram. Vbi vult nos imitari mores & vitam apostolorum & virorum apostolicorum ac præpositorum nostrorum. Sed quid? Si ij qui nobis proponuntur in exemplum, aut qui nobis deberent esse exemplo honestæ conuersationis & piæ vitæ, sint impij & peruersi, ac proximos, imò subiectos scandalizent, nunquid sunt imitandi? Nequaquam in malo, sed si quæ habent bona (rarò enim ex omni parte inveniuntur mali) ea debemus amplecti & imitari

D
tari. i
lium
te, qu
cunt
Paul
go C
betis
enim
sti, i
quem
imita
am vi
habu
mus e
cus et
stri p
næ,
impli
rint &
fentia
fectò
mi su
dunt
ac O
uera
ticulti

tari, in reliquis autem sequemur consilium domini dicentis: Quæ dicunt facite, quæ autem faciunt facere nolite. Dicunt enim & non faciunt. Et ob id D. Paulus prudenter adiunxit: Sicut & ego Christi. & Qui ambulant ita sicut habetis formam nostram. Quemadmodum enim apostoli fuerunt imitatores Christi, ita debemus imitari apostolos, & quemadmodum præpositi nostri sunt imitatores Apostolorum, & retinent eam viuendi formam quam didicerunt habuisse Apostolos, ita quoque debemus eos obseruare & imitari. Haud secus etiam quamdiu Episcopi & magistri populi adhærent catholicæ doctrinæ, tamdiu subiecti saluantur in fide implicita eorum. CACO. Quod si errauerint & à fide catholica defecerint, quid sentiendum erit de subditis? ORT. Profectò si simplices quique (quales pluri mi sunt in populo) existimant ac credunt suos præpositos & doctores rectam ac ORthodoxam tenere fidem, licet reuera desciscant ab aliquibus fidei articulis, si inquam putant eos rectam te-

S nere

IOANN. SLO. GEF.

Luc, 21

nere fidem, perfidia eorum non præiudicat fidei simplicium, nisi pertinaciter eorum erroribus sic adhærent, vt nolent etiam post instructionem ab eorū erroribus declinare, etiam contra vniuersalis ecclesiæ fidem, quæ non potest deficere dicente domino ad Petrum: Ego rogavi pro te Petre, vt non deficiat fides tua. Et hætenus quidem de prima probatione egisse sufficiat, nūc si libet ampliorem huius rei demōstrationem accipere, responde mihi. Quādo œcumenicū indicitur & celebratur cōcilium, nōne patres & maiores populi nimirū Episcopi & magistri cōuocātur? Nōne (exclusa multitudine nationū atq; gentium vniuersarum, quas impossibile est conuenire in vnū) gentiū atq; populorum p̄sules & p̄positi coguntur in vnū? Nōne p̄ eos tractātur negotia fidei & corriguntur populorū mores? CAC. In-ficiari nequeo. OR. Bene habet. Res enī apertior est, q̄ vt negari possit. Cum itaq; patres in concilio generali congregati pauci sint numero, si cum immensa illa multitudine gentium vniuersarum
confe

conferantur, & tamen Ecclesiam catholicam repræsentent, & (quemadmodum paulo superius dixi) vnanimis ac concors omnium doctorum definitio siue sententia, vniuersalis concilij definitioni adæquetur, nõne bene assero consensionem gentium atque populorum in consensione magistrorum atque doctorum positam esse, atque per eam doceri ac demonstrari? Porro quando dicimus cõcilium œcumenicum repræsentare Ecclesiam, quid aliud dicimus, quàm vniuersam multitudinem gentium atque nationum Christianarum, concilium repræsentare? CACODOXVS. Affirmas quidem concilia generalia vniuersam repræsentare Ecclesiam, veruntamen mihi non apparet verisimile, paucos præfules atque doctores posse repræsentare totam Ecclesiam, vt quicquid illi decreuerint, irrefragabiliter ob omnibus suscipiendum sit, & decreta illorum, decreta Ecclesiæ, consensio illorum, consensio Ecclesiæ æstimanda sit.

ORTHODOXVS. At ego ti-

S 2 bi

IOAN. SLOT. GEF.

bi luce clarius demonstrabo verissimū esse quod astruxi, nimirum patres in cōcilio œcumenico congregatos vniuersam repræsentare ecclesiam.

CAPVT IIII.

Conciliū
œcumeni-
cum vni-
uersam re-
præsentat
Ecclesiam

Pincipiò itaque nōne vsu comuni & vniuersali hominum locutione ita esse reperimus, vt quoties primates omnes alicuius prouinciæ vel reipublicæ (quibus à populo ius decernendi commissum est) in vnum quemlibet conuenerint locum, dicamus prouinciam aut rempublicam congregatam esse, eò quòd primores (vnde populus pendet) congregati sunt? Ad hūc ergo modum, cum in concilio generali omnes Episcopi (quos solos Deus posuit regere Ecclesiam suam) conueniunt, tūc respublica Christiana, hoc est, Catholica Ecclesia censetur congregata. Quod manifestè ostenditur auctoritate scripturæ sacræ. Postquam enim historia tertij libri Regum magnificam illam templi constructionem retulit, subiungit: Tunc cōgregati sunt omnes maiores natu Israel cum principibus tribuum,

uum & duces familiarum Israel ad regem Salomonem in Hierusalem, vt deferrent arcam fœderis domini de ciuitate Dauid, id est, de Sion. Et postquã dixerat arcam illatam in oraculum templi, subnectit: Conuertitque rex faciem suam, & benedixit omni ecclesiæ Israel. Omnis enim Ecclesia Israel stabat. Quo ex loco clarè patet conuentum illum principum & ducum geminata vice nuncupari Ecclesiam. Rursus Concilio coacto Hierosolymis pro quæstione illa decidenda: Num videlicet legitima, essent simul cum Euangelio obseruanda, postquam Euangelista dixerat conuenisse Apostolos & seniores videre de verbo hoc, & ea in re definisse, subiicit: Tunc placuit Apostolis & senioribus cū omni Ecclesia, eligere viros ex eis, & mittere Antiochiã. Videsne hic iterum conuentum illum Apostolorũ & seniorum vocari Ecclesiam? Adhæc D. Gregor. de quatuor illis concilijs nempe Niceno primo, Constantinopolitano primo, Ephesino primo, & Chalcedonensi primo loquens, ait. Cunctas

S 3 quas

IOANN. SLOT. GEF.

quas præfata veneranda Concilia per-
 sonas respuunt, respuo, quas veneratur,
 amplector, quia dum vniuersali sunt
 constituta consensu, se, & non illa de-
 struit, quisquis præsumit absolvere,
 quos ligant, aut ligare quos absoluunt.
 hæc ille. Ex cuius verbis cum constet,
 in Concilijs decreta vniuersali consen-
 su esse constituta, confectarium esse eti-
 am, Concilia generalia vniuersalem re-
 præsentare Ecclesiam. In Concilio quo-
 que Niceno & in alijs, cum quispiam ex
 communicabatur, semper ferè subiun-
 ctum legis: Hunc excommunicat catho-
 lica & apostolica ecclesia. Atque ex hoc
 introductus est ille conciliorum titulus
 quo sacrum generale concilium, vni-
 uersalem ecclesiam repræsentare dici-
 mus. Vnde & leges concilij, leges eccle-
 siæ nuncupantur. Nam in cōcilio, licet
 non omnes ecclesiæ personæ conueni-
 ant, plurimæ tamē interesse solent, & in
 illis qui veniūt, tota residet potestas ec-
 clesiæ. Vnde (quemadmodum iam di-
 ctū est) in Act. Apo. legimus. Quia pla-
 cuit Apostolis & senioribus cum omni
 Eccle-

Act. 5

Eccle
 et fi
 tioc
 dici
 bat
 Con
 ordi
 nes
 nori
 istin
 ior
 in p
 con
 erat
 ram
 bis
 nor
 & a
 nō t
 tere
 tun
 Eua
 tro
 dixi
 circ
 pec

Ecclesia. Etenim licet illic non essent cuncti fideles, quod eorum magna pars tunc Antiochiæ moram trahebat, tota tamen ecclesia dicitur, quia tota potestas in concilio residebat ecclesiæ. Parique ratione, ædita per Nicæ Conciliū, tanquam per Catholicam ecclesiā ordinata suscipienda sunt, licet non omnes Episcopi Nicæ fuerint. Nec ego minoris autoritatis posteriora Concilia existimauerim quam Nicenum, licet illic maior Episcoporum numerus conuenisset, quam in posterioribus quibusdam Concilijs congregatus est. Tunc enim impletum erat illud propheticum. In omnem terram exiuit sonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum. Hodie verò si minores habeantur synodi, minor quoque & arctior Christiana religio facta est, non tamen propterea minor est autoritas. Præterea omnia generali Concilio competunt, quæ ecclesiæ. Atque huc facit illud Euangelicum, Dic ecclesiæ. Quod Petro summo pontifici futuro Christus dixit, instruens eum quid esset facturum circa fratris correctionem. Ait enim: Si peccauerit in te frater tuus, vade &

Concilia posteriora, non sunt habenda minoris autoritatis, quam Nicenum. Psal. 18. Mat. 18. Omnia concilio generali competunt, quæ ecclesiæ.

IOAN SLOT GEF.

corripe eum, inter te & ipsum solū. Si autem te audierit, lucratus es fratrem tuum: si autem te non audierit, adhibe tecum adhuc vnum vel duos, vt in ore duorum vel trium testiū stet omne verbum. Quòd si non audierit eos, dic Ecclesiæ, si autem ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus. Quid igitur hic per Ecclesiam intelligimus? An fidelium multitudinem vbiq; gentium dissipatam? Si hoc præcepit Christus, tunc præcepit quod factu est impossibile. Quo enim pacto posset q̄s Ecclesiam alloqui dispersam, singulosq; Christianos ostiatim per ciuitates & oppida, per villas ac pagos inuestigare? Alius ergo verborum eiusmodi sensus est, aliterq; interpretationem fieri oportet, quæ vt ritè fiat, sunt qui docent, duplicis personæ, quam Petrus gestauit, nos meminisse oportere, summi scilicet Pontificis, & hominis priuati. Itaque dum in Petro priuatum hominem recognoscimus, haud inepta illorum est expositio, qui per Ecclesiã, prælatum ecclesiæ recipiunt. Docuit enim

Quando
Christus
dixit, Dic
Ecclesiæ,
quam Ec-
clesiam in-
tellexerit,

Petrus dn
plicem per
sonam ges-
tit.

nos

nos Christus, vt ad Episcopos nostros
 recurramus. At quum in Petro summū
 Pontificem Romanum Papam suscipi-
 mus, videnda magis quàm probāda hu-
 iusmodi expositio est. Nec enim ad Pa-
 pam, id est, ad seipsum, vel ad prælatum
 alium, hoc est, ad suum inferiorem re-
 mittendus est Papa. Fit namque huius-
 modi remissio, vt qui papam non verè-
 tur, alium vereatur. Verum cū in Ec-
 clesia nemo sit eminentior papa, explo-
 ratum est, quia qui Romanum Pontifi-
 cem non veretur, alium non verebitur.
 Vt igitur verus & sanus maneat intelle-
 ctus, vim verbis facere non oportet. Pla-
 nus enim & per se lucidus horum sen-
 sus verborum, nec suppletionem, nec alte-
 rationem hic textus indiget Euāgelicus.
 Videndum est igitur quid hoc verbum
 Ecclesia significet, quod bis tantū in
 ore Christi fuisse reperimus, hic scili-
 cet, & cum Petro dixit: Tu es Petrus, &
 super hanc petram ædificabo ecclesiam
 meam. Ecclesia ergo conuocationem si-
 gnificat multitudinis. Dic ecclesiæ, dic
 multitudini fidelium congregatæ, qui

Matt. 16.

S 5 cum

IOANN. SLOT. GEF.

cum non soleat nisi in generali concilio conuenire, bellissima interpretatio erit, dice ecclesiæ, id est, dic concilio generali. Quæ quidem interpretatio etiam sanctorum patrum autoritate fulcitur. Si quidem D. Gregorius Papa scribit in registro ad Constantinopolitanum Episcopum in hæc verba: Et nos quidem (inquit) in quibus talis tantaque per aulum nepharium culpa committitur, seruamus quod veritas precipit, dicēs: Si peccauerit, &c, post subdit: Si in mea correptione despicio, restat ut ecclesiam debeam adhibere. Quæ verba satis manifestè ecclesiam pro generali concilio suscipiunt. Nec enim diffusam vndique Ecclesiam, sed in vnum collectam, id est, generale concilium, adhibiturum se D. Gregorius permittebat. Quod enim vbi que diffusum est, adhiberi non potest, nisi congregetur. Nicolaus item Papa regem Lotharium de concubinato redarguens: Quod si id non egeris, inquit, precaue ne hoc sanctæ Ecclesiæ dicamus. Quo dicto non se iturum per orbem, omnesque viritim certificaturum Nicolaus dicebat,

DI
diceb
est, g
crime
iussa p
conci
hæc q
fiæ, m
dico v
gauer
ficien
res eo
clesiæ
ad fid
sus cu
clesiæ
ria qu
se cor
docto
cialit
mum
ad fic
ues re
di at
est
super
tierit

dicebat, sed conuocaturū ecclesiam, id est, generale concilium, ibiq; Lotharij crimen publicaturum, vt qui Romani iussa pontificis contempisset, generalis concilij reuerentiā pertimesceret. Ad hęc quando Christus dixit: Dic Ecclesie, mox conuersus ad apostolos, Amē dico vobis, inquit, quia quęcunq; alligaueritis super terrā &c. Vnde satis sufficienter colligitur ad ipsos & successores eorum episcopos & sacerdotes Ecclesie nomen, quantū ad ea pertinet q̄ ad fidem spectant, contractū esse. Rursum cum secundum Apostolum in Ec-

Matt 13.

Ephē 4.

Matt. 18.

clesia sint gradus & charismata peculiaria quę non omnibus voluit spiritus esse communia, vt puta, esse pastores, & doctores, & prophetas, quibus hęc specialiter gratia facta est, quos potissimum consulere debemus, in ijs quę ad fidei doctrinam attinent, quibus clauēs regni cęlorum commissę sunt ligādi atque soluendi, & quibus dictum est: Si duo ex vobis consenserint super terrā de omni re quęcunq; petierit, fiet illis à patre meo q̄ in cęlis est.

Vbi

IOANN. SLOT. GEF.

Malach. i.

*In fidei
quæstioni
bus singu-
la mem-
bra non
sunt con-
uenienda,*

Vbi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum. Dicit enim Malachias propheta, labia sacerdotis custodire scientiam, & legem requirent ex ore eius, quia angelus Domini exercituum est. Quis dubitet obsecro, sicut claues regni cælorum Deus non voluit omnibus esse communes, ita nec autoritatē discernendi, quæ sub ipsa clauium potestate continetur? Vnde manifestum euadit, ecclesiā in singulis membris consulendam non esse, nec singula membra esse conuenienda, nec singula membra congregari debere in fidei quæstionibus. Non enim reliquisset nobis Christus opportunum remedium, pro huiusmodi discriminibus si singula Ecclesiæ membra consulenda essent. Sed neque autoritas discernendi dogmata vlllo pacto dependet, à totius ecclesiæ in singulis membris consensu, alias enim maiores instrueretur à minoribus, fidesque & autoritas primorum, dependeret ab indocta & rudiprobe, quod est inuertere ordinem à Christo & sanctis Apostolis præstitutum.

D
tum
ces, d
quan
mun
Chri
& qu
me sp
Quib
dicit
Vnde
put E
illi, d
ergo
verò
rare,
Ab il
& id
cos &
vnà c

C
Chri
bus i
itur,
in co

DE RETI. FIDE ORT 137

tum. Sunt enim ecclesiæ capita pontifices, doctique in diuina lege sacerdotes, quantum ad eorū munus pertinet, lux mundi, & doctores orbis, de quibus Christus dicit: Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit, me spernit. Qui autē me spernit, spernit eum qui me misit. Quibus etiam per Apostolum Petrum dicitur: Pascite qui in vobis est gregē. Vnde etiam Christus, cum Petrum caput Ecclesiæ suæ constituisset, iniunxit illi, dicens: Pasce oues meas, pontificum ergo sacerdotumque est pascere, ouium verò pasci. Illorum est docere & imperare, horum autem discere & obedire. Ab illis scientia exquiritur, nō ab istis, & idcirco necessarium minimè est laicos & subiectos quosque ad concilium vnà cum suis præpositis conuocare.

Luc. 10.

1. Pet. 5

IOAN. 21

Sacerdotu
pascere, o-
uium ve-
ro pasci.

CAPVT V.

CACOD. Cum ecclesia sit vnum corpus, & huius corporis singuli Christiani singula sint membra, ex quibus integritas huius corporis constituitur, vt corpus sit integrum, videntur in concilio (vbi patres ais repræsentare vniuer-

1, Cor. 12

prælati o
culorum,
subditi ve
ro aurium
gerunt of
ficium.

Rom. 10.

vniuersam ecclesiam) etiam subditi qui
que admittendi. OR. Possum tibi respō
dere per id quod ait Paulus: Et si dixe
rit auris, quoniā nō sum oculus, nō sum
de corpore, nōne ideo non est de cor
pore? Si totum corpus oculus, vbi audi
tus? Prælati siquidem, quibus ex officio
incumbit docere populum, & regere,
oculorum funguntur officio, quoniam
hi pro reliquis membris vident, eaq; di
rigūt. Subditi verò quorū est obedire,
auriū exercent officium, qm̄ hæ sunt p
quas doctrina & fides habetur. Fides
namq; est ex auditu. Licet ergo subdi
ti quiq; & fideles singuli non vocentur
ad Concilium (hoc enim est impossibi
le) non propterea tamen excuduntur à
à corpore, sed ad hoc officium dūtaxat
non admittuntur, quòd non subiectis
quibusq;, sed episcopis & doctoribus
reliquisq; prælatis, & in hoc corpore
dispensatum siue assignatum ac commis
sum. Non enim laicis & popularibus est
eiusmodi munus commissum, sed il
lorum magistris atque doctoribus, qui
cū muneri suo satisfaciunt, dicitur to
tum

D
tum
dine
dere
tera
deo
mult
ant,
fum
uera
cum
ficio
Eccl
defi
ad q
conf
omn
cent
nien
fiā v
ad ip
rò v
tolla
petit
ciliu
gatu
Con

tum corpus hoc facere. Accipe similitu
 dinē. Nōne corpus humanū dicitur vi-
 dere, si eius oculi videant, quamuis cæ-
 tera membra non videant? Nunquid i-
 deo dicemus corpus non audire, quia
 multa in corpore membra non audi-
 ant, quamuis aures opus sibi commis-
 sum debitè exequantur? Tunc enim re-
 vera totum corpus id exequi dicitur,
 cum membrum id facit, quod sibi ex of-
 ficio incumbit. Haud secus etiam, tunc
 Ecclesiam (quæ vnum corpus est) aliqd
 definiuisse censebimus, cum illi omnes
 ad quod illud spectat, congregati atq;
 consentientes decreuerint. At cum ij
 omnes ad generale concilium conuo-
 centur, consequens est, vt in ea re defi-
 nienda, dicamus generale cōciliū, eccle-
 siā vniuersalē representare, cū id agāt, qd
 ad ipsos solos ex officio spectat. Por-
 rò vt omnis tibi dubitatio de hac re
 tollatur, exemplum tibi è scripturis
 petitum proponam. Etenim primū cō-
 cilium ab Apostolis coactum & congre-
 gatū, formam nobis seruandorum
 Conciliorum generalium præscribit.

Cum præ-
 lati satis-
 faciunt
 muneri
 suo, dici-
 tur totum
 corpus ec-
 clesiæ hoc
 facere.

Actor. 15

Qui-

IOANN. SLO. GEF.

Actor. 15
Concilij
celebran-
di regula,
ex concilio
apostolo-
rum pe-
tenda.

Quidam, inquit, ascendentes de Iudæa
docebant fratres, quia nisi circumcida-
mini secundum legem Moyfi non po-
testis saluari. Facta ergo seditione non
minima Paulo & Barnabæ aduersus il-
los, statuerunt vt ascenderent Paulus &
Barnabas, & quidam alij ad Apostolos
& presbyteros in Hierusalem super hac
q̄stione. Et parū infrà: Cōuenerūt apo-
stoli & seniores, videre de verbo hoc &
tādē inq̄sitiōe facta inter eos lata est ab
apostolis & senioribus sentētia in hūc
modum: Visum est spiritui sancto & no-
bis, nihil vltra imponere vobis oneris
quàm hæc necessaria, vt abstineatis vos
ab immolatis simulachrorum, & sangui-
ne, & suffocato & fornicatione, à quib.
custodiētes vos bene agetis. Hic vides
apertam celebrādi concilij regulam, &
viuam conciliorum effigiem, ex qua tē-
porum successu, cum Ecclesia à perfec-
tione tyrannorum & insectatione infi-
deliū libera esset, reliqua generalia con-
cilia modum & formam suæ celebrati-
onis sumpserunt. Et tamen minimè in
illo concilio Apostolorum & presbyte-
ro-

DE
rorum
li Chri
stoli &
diligen
scriptu
quam v
tholica
suprem
cos nor
teri tes
batur.
scribit
te iudi
verbis
tribuna
stratur
statur
Iudæon
rum, &
dra Mo
in eis e
verbis
mum tr
fuisse, c
que in
ri, cum

rorum ac seniorum cōuocata est popu-
 li Christiani multitudo, sed solū Apo-
 stoli & seniores conuenerunt, qui etiā
 diligenti examinatione ex collatione
 scripturarum facta sententiam tulerūt,
 quam vsque in hodiernum diem, Ca-
 tholica Ecclesia amplexata est. Adde q̄
 supremum in terris tribunal apud cleri-
 cos non apud laicos est, quod tam ex ve-
 teri testamento quā ex nouo cōpro-
 batur. In Deuteronomio namque sic
 scribitur: Si difficile & ambiguū apud
 te iudicium esse perspexeris &c. Quib.
 verbis in veteri testamento supremum
 tribunal, apud sacerdotes fuisse mon-
 stratur, quod etiam apud Matthæum te-
 statur Dominus, dum ait sacerdotibus
 Iudæorum, quod ipsi essent duces alio-
 rum, & ad eos spectaret sedere in cathe-
 dra Moyfi, & docere populum, quod q̄;
 in eis esset clavis scientiæ. Ex quibus
 verbis ostenditur, supremum & maxi-
 mum tribunal Iudæorum in synagoga
 fuisse, q̄ res satis nos admonet, idē quo-
 que in nouo testamento debere serua-
 ri, cum vetus fuerit typus noui, & quæ

Tribunal
 supremū
 in Ecclesia
 apud cleri-
 cos est, nō
 apud lai-
 cos.

Deut. 17.
 Matt 23

T non.

F.
 de Iudæa
 cuncida-
 non po-
 one non
 uersus il-
 Paulus &
 postolos
 super hac
 erūt apo-
 bo hoc &
 ata est ab
 ia in hūc
 ncto & no
 bis oneris
 neatis vos
 & sangui-
 e, à quib.
 Hic vides
 gulam, &
 ex qua tē
 à persecu-
 tione infi-
 eralia con-
 celebrati-
 minimē in
 presbyte-
 ro.

IOAN SLOT GEF.

non inueniuntur mutata, stare non prohibetur. Sunt tamen de hac re in Evangelica lege euidētissima testimonia, partim paulò superius prolata in medium, quibus Christus apostolis loquens, omnia verba potestatem significantia, ad apostolos discipulosque dixerit, quos oēs fuisse presbyteros constat. Quibus etiam adiicimus, quod ait Christus: Venite post me, & faciā vos piscatores hominū. Vbi piscatoribus sacerdotes, & laici piscib' æquiparant. Discipulos quoque operarios in messem suā, id est, in ecclesiam constituit, & dedit illis auctoritatem docendi & instruendi. Vnde ait: E-

Matt. 4

Matt. vlt.

untes docete omnes gentes &c. Quibus verbis & alijs multis voluit ostendere, quia sicut in veteri testamento sacerdotum fuit suprema potestas, sicq; etiā in nouo seruari debere. Nec existimandū est ea verba & similia illis tantū fuisse dicta, qui perfecti erant, & quorum lux omnibus lucebat, sed & successoribus quoque dictum est, quicquid apostolis & discipulis dictum est, quod auctoritatē sonabat. Itaque soli clerici in concilijs habent

DE
habent
uis scie
pulum
que si
uerfias
dogma
nerali,
cōuoca
solūm
ficio in
ri, eò q
re defir
vniuer
sequen
quod p
cantur.
clesiam
liorum
decreta
uerfalis
tes, ab
enim co
haberi
cuiuslib
ani con
locū ac

DE RETI. FIDE ORTH. 140

habent iudicare, quoniam in eis est clavis scientiæ, & ad eos spectat docere populum & sedere in cathedra Moyfi. Itaque si necessarium non est, ad controversias dirimendas & ad definitionem dogmatum faciendam in Concilio generali, plebis promiscuæ multitudinem cõuocari, imò quia hoc impessibile est, solum oportet maiores (quibus id ex officio incumbit) huic functioni destinari, eò quòd hi sint, quorũ interest in ea re definire, quiq; ad eam rem agendam vniuersalem repræsentent Ecclesiam, consequens est, vt generale Concilium ad quod primores Ecclesiæ omnes conuocantur, vniuersam etiã repræsentet Ecclesiam. Ex quo etiã colligitur, Conciliorum generalium rite congregatorũ, decreta & traditiones, tanquam ab vniuersalis Ecclesiæ consensu proficiscentes, ab omnibus esse recipiendas. Quum enim consensus saltem explicita, aliter haberi non possit, quàm per præsidum cuiuslibet nationis totius orbis Christiani congregationem, in vnum aliquem locũ accitam, congruũ fuit, vt quoties

Concilio-
rum gene-
ralium de-
creta, ab
omnibus
sunt susci-
pienda.

IOANN. SLOT. GEF.

de credendis inter Christianos, lis aliqua suboriretur, Episcopi de qua; natione Christianitatis statim convenirent, liti eius dirimendę gratia. Quibus afflatum sancti spiritus haud quaquam defuturum, certò confitendum est, cū Christus eius rei gratia, nempe ut spiritus ipse doceret omnem veritatem, semper mansurum eundem in Ecclesia promiserit, donec ipsa cõsummaretur. Huc ergo suos oculos dirigere Christiani tenentur, & horum decretis, in ijs præsertim quæ fidem concernunt & mores, fidem indubitata adhibere. Nam quò par sit credi, ab ipso spiritu sancto profectum, quicquid ab hoc venerando patrum cõtatu, communi concordia fuerit decretum, id cæteris omnibus ratum & firmum haberi meritò debet.

CAPVT VI.

Si priuato alicui homini, esset aliquid reuelatū, num esset admittendus ad cõsilium,

CACOD. Quantū intelligo, quantumque conijcere licet, nullum ius statuendi, nullamque facultatem definiendi permittis subditis in Cõcilio, sed omnia tribuis præsidibus Ecclesiarum & maioribus in Clero. Quid si simplici

DE
plici
ni in
uinam
quo D
pisset
omni
cilium
peret
esset r
Sed ad
propo
essent
diciun
da esse
interp
autem
tem d
iudice
sedent
sunt &
sibi re
rint, n
tumuis
cilio h
sepe di
piscop

plici cuidam plebeio ac priuato homi-
 ni innotuisset, vel per reuelationem di-
 uinam apertam, vel alio quouis modo,
 quo Deus solet erudire homines, acce-
 pissetque quædam quæ ad communem
 omnium vtilitatem spectarent, & con-
 cilium etiam non vocatus accederet, cu-
 peretque ea patribus insinuare, nunquid
 esset reiiciendus? ORT. Nequaquam.
 Sed admittendus & audiendus, & quæ
 proponeret excutienda ac examinanda
 essent à patribus, penes quos etiam iu-
 dicium & definitiua sententia relinque-
 da esset. Vnde D. Paulus: Si non fuerit
 interpret, inquit, taceat in Ecclesia, sibi ^{1. Cor. 14o}
 autem loquatur & Deo. Prophetæ au-
 tem duo aut tres dicant, & cæteri di-
 iudicent. Quod si alij reuelatū fuerit
 sedenti, prior taceat. Audiendi itaque
 sunt & non contemnendi, qui id quod
 sibi reuelatum asserunt, docere volue-
 rint, nequaquam tamen, si laici sunt, quā-
 tumuis docti, vocem definitiuā in con-
 cilio habere possunt, quæ solis (vti iam
 sepe dictum est) competit ex officio E-
 piscopis & maioribus. Itaque vt ad rem
 T 3 pro-

IOANN. SLOT. GEF.

propositam reuertamur, si Episcopi & magistri ecclesiarum in concilio cōgregati vnanimes aut concordēs fuerint, aut certè maior eorum pars cum summo pontifice consentiat, & in spiritu sancto, summi pontificis auctoritate, cunctisque præmonitis, quorum interest adesse, conuocati fuerint, sententia eorum erit certa ac indubitata, & pro infallibili generalis concilij definitione tenenda, consensioq; eorū populorum atque gentium consensione habenda. CACODOX. Hæc si vera sunt, quid est, quòd reperiuntur concilia quædam in quibusdam errasse, quorū errores per posteriora cōcilia correcti sunt? ORTHOD. Ego de omnibus concilijs non sum locutus Cacodoxe, sed duntaxat de concilijs generalibus, legitimè in spiritu sancto, summi pontificis auctoritate, cunctisque præmonitis, quorum interest adesse, congregatis. Nequaquam autem sum locutus de concilijs quibusdam particularibus aut prouincialibus, aut de concilijs quibusdam quæ nec in spiritu sancto, neque

Concilia legitime in spiritu sancto pontificis auctoritate congregata errare non possunt.

DI
que e
liqua
di fue
in qu
nario
etiam
cui in
prian
ab hæ
dos. E
lebra
multi
nec p
grega
in eo
fuit i
gesta
cilio r
um C
gines
ponti
fueran
stea r
phan
synoc
sed &

que etiam summi pontificis autoritate aliquando congregata sunt. Huiuscemodi fuerunt concilia quedam Donatistarum, in quibus iactabant se multos centenarios episcoporum habuisse. Concilium etiam Cartaginense 80. Episcoporum, cui interfuit beatissimus Martyr Cyprianus, errauit, definiens hæreticos, & ab hæreticis baptizatos, fore rebaptizandos. Fuit & Arimini quoddam olim celebratum conciliū, numerosa episcoporum multitudine, sed nec in spiritu sancto, nec pontificis Romani autoritate congregatum, de quo D. Hiero. affirmat, quod in eo sub nomine unitatis & fidei, scripta fuit infidelitas. Et ob id illius concilii res gestas Damasus papa nouo conuocato concilio recidit penitus. Tale fuit etiam concilium Constantinop. contra sanctorum imagines, & sine spiritu s. & absque summi pontificis autoritate coactum, in quo 330 fuerant episcopi. Sed hoc conciliū postea reuocatum fuit, non modo per Stephanum papam Rom. concilio, verum etiam per synodum septimam omnino condemnatum, sed & contra cunctos defensores eius ana-

Concilia
quæ errauerunt
explicantur,

IOANN. SLOT. GEF.

thema feueriffimè fulminatum erat. Et ne omnia perstringam, dilucidum est ex ijs, multa concilia frequenter errasse, sed quæ vel fuerint duntaxat particularia ac prouincialia, aut minimè in spiritu sancto, aut summi pontificis auctoritate congregata, de quibus minimè hactenus sum locutus, sed de plenarijs duntaxat, quæ per pontifices summos conuocata fuerunt, quibus ijdem plenum in spiritum sanctum præbuerunt assensum. Nam vbi vel à Concilio pontifex summus dissidet, vel Concilium à pontifice, nisi manifestissima summi pontificis culpa id factum fuerit, eiusmodi Concilium meritò suspectum videri debet. Verùm vbi mutuo consenserint, & in charitate conuenerint, non est dubium quin quicquid ad fidem pertinens decreuerint, id firmum solidumque cunctis habendum sit. Quamobrè etiam certò credendum est, quicquid Concilium sic à summo pontifice congregatum decreuerit, esse ab omnibus credendum & tanquam fidei articulum esse recipiendum. CAC. Etiam concilium

DE
liu cum
los fide
OR. N
aut pon
se effice
id ab o
fidei an
bis cre
propor
mus po
dendu
ticulur
aliter
bent. N
culus f
Sed ne
lia esse
Negat
se Eua
credid
Euang
libro c
chæi q
Euang
cæ ecc
tè spū

DE RETI. FIDE ORT. 143

liū cum pontifice nouos nobis articulos fidei condere & obtrudere potest?

OR. Non dico Ecclesiam Catholicam,

aut pontificem cū Concilio, nouū pos-

se efficere fidei articulum, sed affirmo

id ab omnibus credendum & tanquam

fidei articulum recipiendum, quod no-

bis credendum à concilio generali pro-

ponitur. Quicquid enim nobis sum-

mus pontifex vnà cum concilio, cre-

dendum tradiderint, tanquam fidei ar-

ticulum, id cūcti verè Christiani, haud

aliter quàm articulum fidei credere de-

bent. Nam vnde scimus quis fuerit arti-

culus fidei an secus, nisi per ecclesiam?

Sed neque Euangelia scimus Euange-

lia esse, nisi per ecclesiæ definitionem.

Negat enim D. Aug. se crediturum fuif-

se Euangelio, nisi quia catholicæ prius

credidisset Ecclesiæ, quæ testimonium

Euangelio perhibuit. Ita enim ait in eo

libro quem scripsit contra epist. Mani-

chæi quã vocant fundamēti cap. 5. Ego

Euangelio non crederē, nisi me catholi-

cæ ecclesię cōmoueret autoritas. Et cer-

tè spūs ipse veritatis (quo verè credi-

T 5 mus

Concilij
decreta. vt
articuli fi-
dei recipi-
endi sunt.

F.
erat. Et
dum est
er erraf-
at parti-
nimè in
ficis au-
minimè
plenarijs
summos
dem ple-
buerunt
lio pon-
concilium
na summi
it, eiusce
ectum vi
consen-
rint, non
fidē per-
m solidū-
quamobrè
quicquid
ifice con-
omnibus
articulum
am conci-
lium

IOANN. SLOTT. GEF.

mus ecclesiã regi) nunquã pateretur eã
 in ijs negotijs hallucinari. Non enim i-
 nanem nobis Christus pollicitationẽ fe-
 cit, quando spiritum veritatis promisit
 in ecclesia mansurum, qui nos de omni
 veritate certiores faceret. At inanis fuisset
 ista pollicitatio, si conciliũ legitimẽ
 conuocatũ, & eo præsertim intuitu, vt
 de fidei negocijs ecclesia certior fieret,
 errare permetteretur. Quoniã igitur i-
 dem spiritus, adhuc in ecclesia, neque
 penitus ociosus residet, quis dubitare
 potest, quum ex omni orbis parte, ma-
 ximus episcoporum conuenerit nume-
 rus, vsque adeo vt cõstet aliquando fuisset
 se ducentos, aliquando trecetos, sed &
 sexcentos nonnunquam, quis, inquam,
 ambigere potest, quin inter tot patres,
 tam eruditioẽ, quàm vitæ sanctimonia
 spectatissimos, tantoq; charitatis ac pie-
 tatis studio congregatos, non medium
 affulsiſſe spiritum sanctum, præsertim
 cum Christus ante sit pollicitus, in me-
 dio se futurũ, vbi duo vel tres forent in
 noĩe eius cõgregati? Et cui dubium es-
 se poterit, illic vbi Christus est, adesse
 pariter

DE
 pariter
 tur Ch
 nomin
 misit, t
 bri tot
 sti spir
 promi
 sit à fi
 rei cog
 est, qu
 timẽ c
 dei de
 recipi
 rum a
 re deb
 ci sim
 more
 tanqu
 ria rep
 antur
 rum
 Paulu
 posit
 vos a
 nit, l
 Qui e

DE RETI. FIDE ORT 144

pariter & Christi spiritum? Quando igitur Christus duobus aut tribus in eius nomine congregatis, ad futurum se promisit, tot centenarijs patrum pro salubri toti^o ecclesiæ statu coadunatis Christi spiritum (quem ob id se missurum promiserat) putabimus de futurum? Absit à fidelium cordibus vel exigua eius rei cogitatio. Certò ergo credendum est, quicquid concilium generale legitime congregatum, esse de substantia fidei decreuerit, id tãquã articulum fidei recipiendum esse. Sed & de legibus morum ac bonorũ operum nemo ambigere debet, quin quando summo pontifici simul & toti concilio visum fuerit, mores & opera quædã condemnare, & tanquam Christianorum salutem contraria reprobare, singuli Christiani teneantur ea fugere, velut animarum suarum perniciem maximam. Alioqui Paulus frustra dixisset: Obedite præpositis vestris. Item & Christus: Qui vos spernit, me spernit. Et alibi (Matthæi 18.) Qui ecclesiam non audierit, sit tibi sicut

Heb. 13.

Luc. 107

cut

IOANN. SLOT. GEF.

cut ethnicus & publicanus. At quando potius ecclesiam audituri sumus, quàm cum pontifici concilium consentit, & pontifex concilio? Nam hi (procul omni controuersia) Catholicam Ecclesiam repræsentant. Et de his quidem hæcenus fusius tecum egi Cacodoxe. Tempus postulat ut dispiciamus num vobis hanc consensionem populorum atque gentium vindicare possitis, & num dogmata vestra consona sint, patrum omnium ac sacerdotum Catholicorum (quorum scripta extant) sententijs & doctrinis. Meo certè iudicio si hæresiarchæ vestri ac cæterorum qui eum secuti sunt, dogmata, ad Catholicorum examen doctorum ac patrum (iuxta præhabita) fuerint reuocata, & æqua lance trutinata, tantùm inter illorum & patrum doctrinam interesse comprobabis, quantum interest inter diem & noctem, lucem & tenebras, ut cessent vestri gloriari cum vnanimi populorum atque gentium consensione communicent. Nam ut inter se sunt diuisi, ita quoque à communi omnium consensione disiuncti sunt.

Caput

DE

C
Cat
habere,
scorum
uenire,
ta sua, a
confirm
nostrar
uerunt.
metro p
rum pat
strum li
tus tam
gere po
superbi
scientes
numero
salubrit
care. Vn
tè parui
tumuis
asperna
vestri m
ris dog
tra Cat

CACODOX. At nostri maximè Patrum
consensio
nè Luthe-
rani non
habeat. affirmāt sese veterum consensum habere, atque doctrinam suam, cum priscorum patrum doctrina maximè conuenire, vnde haud raro quoque dogmata sua, autoritatibus & sententijs eorū confirmant, ORth. Libris satis multis nostrarum partiū doctores demonstrauerunt, doctrinam vestrorum ex diametro pugnare, cum doctrina priscorum patrum. Quòd etiam plerique vestrum licet non audeant cofiteri ore, intus tamen conscientia dictante intelligere possent, nisi obstinata & pertinax superbia eorum tanta esset, vt malint scientes & volentes perire, secumq; innumeros in perditionē trahere, quàm salubriter errores malè seminatos reuocare. Vnde etiam à vestris, nihil aut certè parum responsum est nostris, quantumuis multi essent, qui multos haud aspernandos ēderent libros. Cum enim vestri mundum replerent, libris pestiferis dogmatibus plenis, & nostri contra Catholicos ēderent codices, quibus

bus

IOAN. SLOT. GEF.

bus & praua dogmata conuinceret, aut errantes reuocarent, aut catholicos in fide orthodoxa continerent, vestri omnia hæc surda aïre transeuntes & clausis oculis ac conniuentibus dissimulantes, sic sese in scriptis suis habuerunt, perindeq; gloriati semper sunt, tanquã nemo nostrorum hæctenus fuerit, qui illis vel potuerit contradicere, eosq; reuincere, vel ausus fuerit aduersum eos mutire. Cum tamen tot tantique viri, præclaris voluminibus toti orbi manifestissimum fecerint, vestrorum doctrinam, non solum palam aduersari sacrosanctis œcumenicis concilijs, patrum sententijs, ecclesiæq; receptis consuetudinibus, verum etiã scripturis sacris. Quæ omnia ita sese habere comperirent vestri, si vel semel dignaretur nostrorum tractatus euoluere. Sed nihil vobis placeat, nisi quod à Luthero, Bucero, Melancthone, cæterisq; errorum ducibus editur, aliorum autem tractatus, ne aspicere quidem dignamini, sed ilico vt libri alicuius titulus nomen præ se tulerit catholici cuiuspiam scriptoris, tanquam

DE

quam p
& flamm
Vulcan
in princi
cerunt. N
xorum v
bant se
ea Vulca
Sed quã
rum acer
initio se
eos scrip
quos fac
pter qua
nelibro
tamen n
bus, nihi
scribeba
rantes q
adportab
bantur, r
mulaban
gloriosu
mero ses
sponder
sed libel

quam papisticus & nugatorius reijcitur
 & flammis dignus prædicatur, aut certè
 Vulcano reuera traditur. Quod reuera
 in principio sectæ haud indiligenter fe-
 cerunt. Nam coemptis vndiq; Orthodo-
 xorum virorum scriptis, quibus cerne-
 bant sectam suam acerrimè impugnari,
 ea Vulcano aut Neptuno commiserunt.
 Sed quū cresceret in immensum libro-
 rum aceruus (multi enim nostrorum ab
 initio sectæ vsq; in hunc diem aduersus
 eos scripserunt) creuerunt & expensæ,
 quos faciebant in coëptione librorū, p-
 pter quas à coemptione & combustio-
 ne librorum cessare coacti sunt, verun-
 tamen non à perfidia aut solitis mori-
 bus, nihil eorum legentes quæ à nostris
 scribebantur, nihil pbantes nilq; admi-
 rantes q̄ quæ à suis doctoribus subinde
 adportabātur. Nostros legere dedigna-
 bantur, respondere autem eis aut dissi-
 mulabant, aut formidabant, Et hoc sibi
 gloriosum existimantes, de hoc se penu-
 mero sese iactitabant. Quòd si fortè re-
 spondere visi sunt, nō ad rē respondēt,
 sed libellis famosis, mēdacijs, conuitijs,
 calum-

IOAN. SLOT. GEF.

calumnijs & contumelijs id agunt, quibus non tam respondere, quàm catholicos & orthodoxos viros fatigare, ab incepto deterrere, atque omnibus odiosos reddere adnituntur. Vnde eadem quoque ratione moti in publicis ad populum concionibus, ecclesiæ propugnatores & filios, non dicendis quotidie conuitijs incessant, & linguæ vomere proscindunt, vt non tam diuini præcones, quàm bonorum & honestorum hominū detractores dici meritò possint.

CAPVT VIII.

Patres quo
modo &
quando ci
tent aduer
sarij,

Quòd autem asseris eos haud raro doctrinam suam sententijs patrum corroborare, id non faciunt, nisi quando pro se vident facere eorum sententias. Etenim si quid apud patres inuentum fuerit, quod eorum erroribus patrocinari videatur, aut quod eò detorqueri possit, ita vt vel saltem appareat aptè dictum ad cōfirmationem erroris, mirum dictu, quàm illud inculcent, quàm prædicent, quàm extollant, quàm illud Rhetorum flosculis exornent, & illius sententiæ autorem ad cœ-
lum

DE
lum v
nia à f
bus gr
ta, & e
cum ip
tes eos
fos, & i
se hum
sint, sec
sint. Ita
desipiū
recipiū
lunt. Si
confir
hoc rec
prauis
reijciū
dum est
ergo co
partim
& à que
sunt, qu
luce. C
sension
summa
habent.

lum vsque efferant. Reliqua verò omnia à sanctissimis & doctissimis patribus grauisissimisque viris benè conscripta, & eorum erroribus aduersantia, vna cum ipsis autoribus reijciunt, asserentes eos homines fuisse, & humanum passos, & idcirco dicta eorum figmenta esse humana, quasi verò ipsi homines non sint, sed dii, qui errare aut labi non possunt. Ita arrogantes & stolidi homines desipiunt atque insaniunt. Patres itaque recipiunt quos volunt, & quando volunt. Si inueniunt aliquid in eis, quod confirmare videatur eorum hæreses, hoc recipiunt, si quid verò quod eorum prauis dogmatibus repugnat, id statim reijciunt, & solis sacris scripturis standum esse clamitant ac contendunt. Non ergo consensionem patrum habent quos partim recipiunt, partimque reijciunt, & à quorum dogmatibus tam longè ab sunt, quàm abest nox à die, & tenebræ à luce. CA. Quanquam iudicio tuo consensionem patrum nostri non habeant, summam tamen inter se consensionem habent, atque in doctrina maximè conueniunt.

V niunt.

IOAN. SLOT. GEF.

Consensio
nem inter
se non ha-
bent Lu-
therani,

niūt. OR. Quòd affirmas verstros sum-
mam inter se consensionē atq; concor-
diam habere, falsissimū esse, nemo est
(modo rectè sapiat) q̄ ambigere possit.
Quēadmodū em̄ patres vestri Hussitæ
(vt autor est Ancas Syluius in hist. Bo-
hemica) in Thaboritas, Adamitas, Ore-
bitas, & Orphanos secti fuere, sic quoq;
Lutheri secta in Zvinglianos, Anaba-
ptistas, Sacramentarios & alios nescio
quos illico diuisa est. Nam quemadmo-
dum ipsi se ab Ecclesia diuiserunt, sic
inter se quoque statim secti sunt, atque
ex ipsis sectæ diuersę exortæ sunt, illa
ipsa dogmatum suorum repugnantia
demonstrantes, se non à spiritu verita-
tis, sed mendacij impulsos & agitados,
qui mendacij pater quum sit, falsos et
mendaces, inconstantes & discordes
clientulos suos facit. Vnde fermè tota
pud vós sunt sectæ, tot noua dogmata,
quot sunt doctores. Sed nec ipsi docto-
res vestri sibi constant, ita vt familia-
res illis sint antilogiæ & contradic-
tiones, quemadmodum Iohannes fabri E-
piscopus Viennensis ad oculum com-
monstra-

Doctores
Luthera-
norum nō
sibi con-
stant.

DE
monstr
Antilo
doctifs
ticipite
scipuli
sunt, ve
ergo co
sunt, qu
diuersa
sectò n
stros re
consent
altero d
gument
diabolo
tra euid
tas, Apo
magistr
fos & in
mè con
uerint a
omnes i
sentium
nam E
lamque
men ca

DE RET FIDE ORT. 148

monstravit de Lutero in Babylonica
 Antilogiarum Martini Lutheri. Et vir
 doctissimus Iohannes Coclæus in Sep-
 ticipite suo, quibus Lutherus atque di-
 scipuli eius, ne verbum quidem ausi
 sunt, vel potuerunt respondere. Quam
 ergo consensionem inter se habere pos-
 sunt, qui in tot sectas scissi sunt, & tam
 diuersa atq; repugnantia sapiunt? Pro-
 fectò nemo adhuc hætenus apud ve-
 stros repertus est, qui plenè cum alio
 consentiret, quin potius in aliquo ab
 altero dissideret, quòd validissimi ar-
 gumenti loco est, eos à patre mendacij
 diabolo suscitatos, quemadmodù econ-
 tra euentissimum signum est, Prophe-
 tas, Apostolos, Ecclesiæ doctores atque
 magistros, à spiritu veritatis fuisse mis-
 sos & inspiratos, quòd inter se maxi-
 mè conuenerint, nec in suis discrepa-
 uerint assertionibus. Vestri quidem
 omnes in hoc conueniunt atque con-
 sentiunt, vt aduersus Ecclesiam & sa-
 nam Ecclesiæ doctrinam agant, il-
 lamque explodant, in certis ta-
 men capitibus dissentiant, non dissi-

Aduersa
 rij a diabo
 lo excitati

V 2 miles

IOANN. SLOT. GEF

Hæretici
licet inter
se disside-
ant, in op-
pugnanda
tamen Ec-
clesia con-
ueniunt.

miles Herodi & Pilato, qui quanquam
priuatis odijs & inimicitijs laborarent,
in Christi tamen innocentis iniurias &
necem conuenerunt. Et quemadmo-
dum infideles omnes (licet infidelium
perfidia in Mahumetanos, Tartaros, Pa-
ganos, & Iudæos distrahatur) in hoc cõ-
spirarunt, vt Christianam fidem eiusq;
cultores extinguant, sic quoque vestri,
quãquam in sectas secti sint varias, vna-
nimes tamen in oppugnanda Ecclesia
(ipsi Papisticum, imò Antichristi re-
gnum vocant) reperiuntur, omnes in
perfidia consonant, & in impietate co-
pulãtur, haud dissimiles oculis strabis,
qui auerti & auersari à se inuicem viden-
tur, cum vnum videant, & non intuitu,
sed positione discordent, si tamen dis-
cordiæ magis argui debent, quàm cæci-
tatis. Et quemadmodum vix atque flu-
mina, quanquam in diuersum tendant
atque scindantur, eadem tamen in se-
ipsa reuertuntur & confluunt, sic & apud
vestros præ impietatis immanita-
te contingit, nam inter se dissident, &
tamen in oppugnanda orthodoxa &
catholica

DE
cathol
ergo c
cordia
beant
Quoc
omnib
bis loc
inter s
gnare
dum d
tur, &
nus fin
de suo
los, qu
minib
per te
ecclesi
Dictu
quanc
de qu
quom
autori
ni, & C
ctabar
arsuro
mihi(

catholica veritate conueniunt. Non est ergo quòd de vlla consensione vel concordia vestri gloriari possint, quam habeant, vel cum patribus, vel inter se, ^{In 10 capi}

Quocirca rectè D. Hiero. in genere de ^{te Oseæ.}

omnibus hæreticis loquens, etiã de vobis loquutus est, dicens: Hæreticorum inter se corda diuisa, & contrarijs repugnare sententijs, etiam ipsi non negant, dum diuersa sentiunt. Vnde disperdentur, & confringet siue suffodiet dominus simulachra vel altaria eorum, quæ de suo corde finxerunt, & vastabit titulos, quibus singuli suis appellantur nominibus, & vocauerunt nomina sua super terras suas, vt nequaquam Christi ecclesiæ, sed illius vel illius esse dicant.

Dictum est quo animo, quomodo, & quando patres citentur ab aduersarijs, de qua re pulchrè scribit Vincen. Liri. quomodo Donatistæ, & cæteræ pestes, auctoritate beatissimi martyris Cypriani, & Cõcilij Aphricani, baptizare se iactabant, quos etiam affirmat in æternũ arsfuros esse cum diabolo. Quod quidẽ mihi (inquit (diuinitus) videt promulgatum

IOANN SLOT HEF.

gatum esse iudicium, ppter eorum ma-
ximè fraudulentiam, qui quum sub alie-
no nomine, hæresim concinnare machi-
nentur, captant plerumq; veteris cuius-
piam viri scripta, paulo inuolutius ædi-
ta, quæ pro ipsa sui obscuritate, dogma-
ti suo quasi cõgruât, vt illud nescio qd
quodcunq; proferût, neq; primi, neq;
soli sentire videantur. Quorum ego ne-
quitiam, duplici odio dignam iudico,
vel eò quòd hæreses venenum propina-
re alijs non pertimescunt, vel eò etiam
quòd sancti cuiusq; viri memoriã, tan-
quam sopitos iam cineres, pphana ma-
nu ventilant, & quæ silentio sepeliri o-
portebat, rediuiua opinione diffamât,
sequentes omnino vestigia, autoris sui
Cham, qui nuditatem venerandi Noe,
nõ modò operire neglexit, verùm quo-
q; irridendam cæteris enütiauit. Vnde
tantam læsæ pietatis meruit offensam,
vt etiam posteri ipsius, peccati sui male-
dictis obligarêtur, beatis illis fratribus,
longeq; dissimilibus, qui nuditatem ip-
sam reuerendi patris, neque suis teme-
rare oculis, neque alienis patere volue-
runt.

Cham fi-
lij qui sint

D
runt. S
eum. Q
proba
beata i
sunt. h

L



ritate a
quiden
stum c
ab ipfi
lorum
succed
rie, &
matur
toritas
est? O
ritas li
excõm
item p

DE RETI. FIDE OR. 150

runt. Sed auersi (vt scribitur) texerunt eum. Quod est, erratū sanctiviri, nec ap-
Gen. 9.
probasse, nec prodidisse, atque idcirco beata in posteros, benedictione donati sunt. hæc ille.

LIBER OCTAVVS.

CAPVT I.



Tertio loco si meministi Cacodoxe, tenuit D. Augustinum in gremio Ecclesie autoritas miraculis inchoata, spe nutrita, charitate aucta, vetustate firmata. De qua quidem autoritate lib. 11. contra Faustum cap. 2. etiam ait: Ecclesie autoritas ab ipsis fundatissimis sedibus Apostolorum, vsque ad hodiernum diem, succedentium sibimet Episcoporum serie, & tot populorum consensione firmatur. CACODO. Qualis est ista autoritas, in quo consistit, & penes quos est? ORTHODOXVS. Ista est autoritas ligandi & soluendi, ista est potestas excōmunicandi & rebelles coercendi, item præcipiendi & statuendi, denique

Ecclesie
autoritas
ac potestas

V 4 ordinan-